

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marțea, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Memorandul reformatilor.

Sibiu, 21 Octobrie n.

Memorandul reformatilor din Ungaria, înaintat zilele trecute parlamentului țării în chestia executării articolului de lege XX din 1848, a fost provocat de declarațiunile făcute din partea actualului guvern cu ocaziunea primirei conducerii afacerilor publice, când prin rostul dlui prim-ministru Tisza s'a făcut promisiune că se va executa articolul de lege XX din 1848.

Cuprinsul memorandumului îl cunoștem din schițarea ce i-am făcut-o în numărul trecut. In el se amintind *gravamine și dorințe*. Gravamine cu privire la necazurile ce au să le îndure reformații din partea rom. catolicilor și dorințe cu privire la ușurarea sarcinilor ce le poartă acum credincioșii bisericii reformate cu susținerea școlilor și a bisericilor.

Memorandul e adresat parlamentului, dar guvernul, cum am amintit în numărul trecut, l'a luat deja în esaminare și și-a spus cuvântul, care probabil are să fie la timpul seu și cuvântul parlamentului. Guvernul a rămas consecvent. Și acum e pentru executarea articolului de lege XX din 1848; prin urmare recunoște îndreptățirea reformatilor de a cere aceea ce cer în memorandum, — ajutor din partea statului pentru acoperirea tuturor trebuințelor eclesiastice, — dar îndreptățirea aceasta guvernul o recunoște și pe seama celorlalte confesiuni din țară, pe cari asemenea le-a avut în vedere articolul de lege XX din 1848, și după ce guvernul vrea să fie drept, va observa o procedură egală față de toate confesiunile din patrie, și pe toate le va împărți de ajutor, atunci când starea financiară a statului va permite îmbunătățirea dotațiunii pentru preoții tuturor confesiunilor.

Așa scriu foile din Budapesta că s'ar fi hotărât în consiliul de miniștri, întrunit Vineri, săptămâna trecută, pentru a se pronunța asupra memorandumului. Și dacă așa s'a hotărât, nu avem motiv să fim îngrijorați, ori se ne temem că vom fi trecuți cu vederea, noi ceilalți, cari nu ne ținem de biserica reformată, cu toate că reformații fac chestie politică și din treaba aceasta, și ar cere (căci de cerut poate cere cine ce vrea, chiar și lucruri imposibile), ca articolul de lege numit să fie executat numai pentru ei și cu privire numai la ei!

Lucrul acesta însă, așa credem, că nu l'ar permite însași legea pe care ei vreau să o vadă executată, fiindcă în ea nu e vorba de reformați, ori de r. catolici, ori de greco-orientali, ci de toate confesiunile patriei, căci vin decretate toate de recepte și îndreptățite a-și acoperi trebuințele din bugetul statului. Iată cum sună paragraful 3 din articolul de lege XX din 1848:

„Toate trebuințele bisericesti și școlare ale tuturor confesiunilor recepte se vor acoperi din bugetul statului; și cu treptată aplicare a acestui principiu, ministeriul, ascultând confesiunile respective, va prezenta proximei diete proiect de lege amănunțit.”

Dacă deci guvernul a promis executarea acestei legi, — după cum de fapt a promis, — executarea nu poate

să se facă de cât numai pe întreaga linie, cu ținerea în vedere a tuturor confesiunilor, ear' nu clasându-le și clasificându-le de vrednice ori nevrednice pentru a primi ajutorul de care au trebuință.

Și credința noastră e, că așa se va și întâmpla, mai ales că consiliul de miniștri s'a pronunțat deja pentru observarea unei proceduri egale în privința acesta față de toate confesiunile.

Credem, că guvernul va asculta întâiu dorințele și ale celorlalte confesiuni în privința îmbunătățirii dotațiunii de la stat, și numai după ce va cunoște bine trebuințele fiecăreia din ele va proceda la treptată aplicare a principiului stabilit în legea de la 1848, art. XX, §-ul 3.

De sine înțeles, că punctul nostru de vedere nu poate să fie altul, decât acela care corespunde dreptății, adică executarea precisă a articolului de lege XX din 1848, va să zică, cu privire la toate confesiunile din patrie, ear' nu numai cu privire la reformați, căci dacă așa s'ar face, reformații ar primi un fel de privilegiu față de celelalte confesiuni, ear' zilele privilegiilor au trecut, — cum se știe.

Legea despre reformele școlare. Proiectul de lege al domnului ministru de instrucțiune Berzevici, referitor la modificarea legilor școlare de mai înainte, a fost prezentat dietei în ședința de Joi, 20 Octobrie n. În proiect se cuprind următoarele dispozițiuni: Limba magiară, geografia și istoria Ungariei au să formeze pe viitor obiecte regulate de studiu în toate școlile populare din Ungaria. În școlile populare cu limbă de propunere nemagiară are să fie introdusă ca limbă de propunere și limba magiară acolo, unde 20 la sută din elevi se declară a fi de naționalitate magiară. În școlile de repetiție limba de propunere e numai cea magiară.

Ministrul de instrucțiune își rezervă dreptul de a censura planul de învățământ, manualele de școală și bibliotecile școlare la toate școlile din patrie. În locul învățătorilor care se dovedesc a nu fi destul de deștepți în propunerea cu succes a limbei magiare, susținătorii de școle confesionale au să pună alții, pe deplin calificați pentru propunerea limbei magiare. (În proiectul original acest drept de înlocuire și-l rezervase guvernul sie-și și organelor sale). Învățătorii de la toate școlile elementare au să pună jurământ de credință în viitoriu, față de rege, de patria magiară și de legile sancționate, și să promită supunere față de ordinațiunile stăpânirii și rîvnă cu privire la împlinirea datorințelor.

În pedagogiile cu limba de propunere nemagiară au să fie propuse în limba magiară următoarele obiecte: limba și literatura magiară, istoria, geografia și constituția patriei. Esamenale de calificare au să le facă în viitoriu pedagogii în fața unei comisii numite din partea guvernului, în limba magiară. Numai din metodică, pedagogie și din exercițiile practice pot da răspunsuri în limba maternă. Legea va fi executată în curs de patru ani. Școlile cari nu se vor conforma, vor fi închise.

Acesta e pe scurt cuprinsul proiectului de lege, care în unele privințe pare a fi mai aspru de cât cel original. Vom mai reveni.

Suveranii români la Iași.

Zile frumoase de sărbătoare a avut orașul Iași, a doua capitală a României, în urma vizitei cu care a onorat-o familia regală română. Visita a fost de mult plănuită și promisă, și astfel poporășia din Iași a avut vreme să facă pregătirile necesare, ca primirea familiei regale române întră zidurile vechiei capitale a Moldovei să fie din cele mai frumoase. Și așa a fost.

Familia regală română a sosit la Iași Vineri d. a. la orele 4, așteptată fiind la gară de domnii miniștri și de tot ce are orașul Iași distinct și ales. Stradele pe unde avea să treacă familia regală erau pline de lume. Când a intrat trenul regal în gară, salve de tunuri s'au dat, ear' musica a intonat imnul regal. S'a coborât din tren întâiu M. Sa regele Carol, urmat de A. S. R. principele Ferdinand, apoi M. Sa regina, A. S. R. principesa Maria, Principele Wilhelm de Hohenzollern, principele Carol și în urmă suita. Publicul de pe peron a erupt în urale entuziaste.

M. Sa regele Carol a trecut în revistă trupa, intrând apoi în salon, unde i-s'au făcut prezentările de rigore. M. S. regina și principesa Maria au primit frumoase buchete de flori.

De la gară familia regală a mers la metropolie, unde suveranii și principii au fost primiți de dnii D. A. Sturdza și Spiru Haret pe terasă, ear' la intrarea în catedrală de către înaltul cler în frunte cu I. P. S. S. metropolitul Partenie, încunjurat de episcopi eparchisti Conon al Hușilor, Pimen al Dunărei de jos și Dionisie al Buzăului, arhieriei Ghenadie Georgescu Băcouanu și Calistrat Birlădeanu, archimandriți, preoți și diaconi. Îndată după intrarea în biserică a familiei regale s'a cântat Doxologia cea mare.

De la metropolie familia regală a mers la palatul comandantului corpului 4 de armată, unde 'și avea pregătit cuartirul, și unde a avut apoi loc recepția autorităților civile și militare.

Sera s'a dat prânz la reședința regală, la care afară de membrii familiei regale au luat parte 25 persoane. M. Sa regele a toastat pentru orașul Iași, spunându-i primarul Penescu. La orele 9 sera retragere cu torțe.

Scopul mergerii familiei regale la Iași a fost participarea la sfințirea celor două biserici vechi de acolo, restaurate pe cheltuiala M. Sale regelui Carol, anume biserica Sfântul Nicolae domnesc, zidită de Stefan cel Mare, și biserica Trei Ierarhi, zidită de Vasile Lupu.

Sâmbătă s'a făcut sfințirea bisericii Sfântul Nicolae domnesc. Cortegiul regal sosește la biserică la orele 9, și imediat se începe actul sfințirii apei. Il oficiază I. P. S. S. metropolitul Partenie, încunjurat de episcopi sufragani, de arhieriei, archimandriți, preoți și diaconi. Răspunsurile le dă corul seminarial. La rugăciune înghenunchiază familia regală și înghenunchiază imensa mulțime de popor. Biserica vine apoi încunjurată de trei-ori și stropită cu apă sfințită de însuși M. S. regele și I. P. S. S. metropolitul. Se face în urmă intrarea în biserică, unde se semnează actul comemorativ și se începe sfânta liturgie.

La ora 1 dejun de gală la reședința regală în onoarea generalului Wanka, trimis special al M. Sale împăratului și regelui nostru, și a prințului Urusoff, trimisul special al M. Sale Țarului. M. Sa regele Carol a rostit cu ocaziunea acesta următorul toast:

„Împlinesc o datorie scumpă inimei Mele, ridicând un toast M. S. Împăratului Francisc Iosif și Împăratului Nicolae, cari au binevoit să facă, ca să fiu salutat prin trimiși speciali în a doua Mea Capitală. Esprimându-Le vtile Mele mulțămiri pentru acesta grațiosă atențiune, fac urări ferbinți pentru fericirea Majestăților Lor și prosperitatea puternicilor Lor Imperii, legate de România printr-o strînsă amicitie. Beau în sănătatea Majestății Sale Împăratului Austriei, Rege al Ungariei, și în sănătatea Majestății Sale Împăratului Rusiei.”

După amiază M. Sa Regele Carol a fost la spitalul Sfântul Spiridon, la liceul național și la penitențiar, ear' M. Sa Regina și Principesa Maria au vizitat școlile primare și profesionale.

Sera reprezentație de gală la teatru.

Duminecă s'a făcut sfințirea celeilalte biserici, cu același ceremonial din ziua premergătoare.

Biserica Trei Ierarhi, adevăratul și cel mai caracteristic monument de artă al arhitecturii bisericesti moldovene, a fost zidită, cum am spus, de Vasile Lupu, și în mai multe rânduri arsă de Turci. Din nou rezidită, păstrându-se în de-aprăpe motivul general, Biserica Trei Ierarhi este un prețios juvaer ce ar pute face fală ca monument de artă ori-cărui oraș din apusul Europei. În stil gotic, din piatră masivă, e împodobită în broderii sculptate cu o măiestrie ne mai vădută și poleite cu aur.

Cortegiul regal, la sosire și plecare, a fost aclamat din partea mulțimei.

La ora una earăși prânz de gală la palat. După amiază vizită la școala fililor de militari și la școala de menaj. La orele 7 sera prânz mare la reședința regală.

Luni s'a serbat centenariul seminarului Veniamin. Slujba religioasă a fost oficiată la metropolie de I. P. S. S. metropolitul Partenie, încunjurat de înaltul cler. Familia regală de față. Se face panachidă întru pomnirea metropolitului Veniamin Costache, întemeietoriul seminarului. Economul Savin a ținut după sfârșirea serviciului religios o frumoasă cuvântare, vorbind despre faptele metropolitului Veniamin. Termină cu înșirarea faptelor M. Sale Regelui, și făcând urări pentru familia regală.

De la metropolie pornește lumea în procesiune la seminar. În frunte un escadron de gendarmi, apoi Metropolitul și înaltul cler, M. Sa Regele, principele Ferdinand, Principele Carol și Principele Wilhelm de Hohenzollern, suita Regelui, trimișii speciali ai Austro-Ungariei și Rusiei, miniștrii, generali, etc. M. Sa. Regina și Principesa Maria fac drumul în trăsură, însoțite de damele de onoare.

Cortegiul e întâmpinat la seminar de C. Sa economul Savin, directorul școlii și întregul corp profesoral. I. P. S. S. metropolitul Partenie face sfințirea apei și rostește o frumoasă vorbire, după care urmăze vorbirea ministrului de culte și instrucțiune Haret, ear' în urmă vorbirea M. Sale Regelui Carol, care a fost de frumetea rară. Ministrul Haret a cetit apoi actul comemorativ, care a fost subscris de suverani și de asistenți.

La orele 12 solemnitatea a fost terminată.

La ora unu a fost banchet la seminaru, presidat de I. P. S. Sa Metropolitul Partenie, și masă mare la reședința regală.

După amiază M. Sa a vizitat casarmele și școlele. Săra earăși prânz la reședința regală.

Postul

din punct de vedere al canoanelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație citită de preotul Ioachim Muntean în conferința preotescă a tractului Seliște, ținută în Tilișca la 28 Septembrie 1904.

(Urmare).

Să consultăm însă scrierile istoriografilor bisericești din aceste veacuri.

1. Mateiu Blastar, canonist orientat, pe la anul 1335 comentând canonul 69 apostolesc în Sintagma alfabetică cap. 4 așa zice: „Ear' grăind ce este, s'a așezat postul de 40 de zile înaintea Paștilor, și acesta singur, că de ar fi fost atunci (adecă pe timpul apostolilor) alte posturi, nu le-ar fi tăcut canonul. Inse pe cei-ce într'alte posturi, adecă a sf. apostoli și al Adormirei Născătoare de Dumnezeu și al Nașterii lui Christos postesc, cât socotesc eu, nime nu-i va muștra”.

2. Pe Montan ereticul, care trăia în veacul al II-lea și într'alte învățături greșite afirma și aceea, că se cade a ține peste an mai multe păresimi, biserica l'a înfruntat. De ar fi fost atunci mai multe posturi în us, Montan n'ar fi întrelăsat a răspunde, că și biserica ține posturi mai multe, ceea-ce însă n'a făcut.

3. Renumitul apologet Tertulian, pe la anul 200 după Christos scrie în cartea sa despre posturi cap. 2 următoarele: „Acelea zile pentru posturi rânduie le socotia, întru care s'a luat mirele, și acum acelea singure zile sunt legiuite pentru posturile creștinilor. . . . Așa au ținut apostolii, nici un jug altul punând, ca să țină toți de obște alte posturi”. Zilele în cari s'a luat mirele sunt păresimile, că atunci prin răstignirea lui Christos pe cruce și prin mărtea Lui, s'a luat mirele.

4. Teodor Balsamon, canonist erudit și patriarh al Antiochiei, pe la anul 1200, comentând canonul 52 de la Laodicea ținut la anul 364 această notă face: „La aminte dintru acest canon, că postul păresimilor (al Paștilor) este domnesc, că de ar fi și altele, ar fi pomenit și de acelea canonul”.

5. Sfântul Ambrosie, celebru orator și renumit scriitor bisericesc, în cuvântul seu 34, pe la anul 380 după Christos așa scrie: „Precum în ceea-laltă vreme a anului a postu lucru vrednic de plată este: așa în păresimi a nu postu păcat este. Că celelalte posturi sunt din bună voință, ear' păresimile suntem datorii a le ține. Celelalte din părere vin, ear' păresimile din lege. La celelalte suntem chemați, ear' la păresimi mânați”.

6. Și earăși mai sus numitul Balsamon, comentând canonul 52 al sinodului ecumenic al VI-lea, ținut la anul 691, așa se exprimă: „La aminte din acest canon, că proprie un post este, al păresimilor; că de ar fi și altele, ar fi poruncit, ca nici în acelea să nu se facă liturgie deplin, ci a celor mai înainte sfințite, cum au poruncit să nu se facă în postul marilor Paști”.

Din cele espuse mai sus am vădut, că după canoane în primele veacuri, pe lângă cele două zile în săptămână, anume: ziua de Mercuri, în care s'a vîndut și de Vineri, în care s'a răstignit Christos, singur numai postul păresimilor a fost impus ca obligator pentru creștini, atât clerici, cât și mireni. Dar' și acesta nu s'a ținut totdeauna și pretutindenea într'o formă de lung.

Cassian din veacul al V-lea ni-l descrie a fi fost pe timpul seu de 7 săptămâni; ear' sfântul Dorothei din veacul al VII-lea ni-l descrie a fi fost

mai lung, adecă de 8 săptămâni. În intervalul dintre acești doi scriitori păresimile s'au sporit deci cu o săptămână. Cu care? Când? Din ce motiv? Aici e vorba de săptămâna cea albă, în care mai înainte se mânca carne, dar' cu timpul s'a prefăcut în săptămână de tranziție. Iată cum:

Heracleie, împărat roman oriental, care a trăit de la 575 până la 641 după Christos, purtând război în curs de 7 ani cu Hosroes, împăratul Persilor, a făgăduit lui Dumnezeu, că de va învinge, va face, ca în acea săptămână să nu mai fie ertat a se mânca carne, ci o va rândui să fie de mijloc într' post și într' bucatele cele desfătate de dulce. Așa aflăm în Sinaxariul din Sâmbăta brânzii în Triod.

Ear' istoria profană ne spune, că Heracleie în adevăr a purtat război cu Hosroes luându-i întregă Asia-mică. A încheiat apoi pace cu Siroes, fiul lui Hosroes, în sensul căreia Siroes redă crucea Mântuitorului, care împreună cu Ierusalimul căduse în posesiunea Persilor (în 14 Septembrie 623, de unde derivă la rom.-cat. sărbătoarea Înălțarea sfintei cruci).

E de creștin, că împăratul Heracleie să fi făcut acel vot lui Dumnezeu. Căsurile de acestea aflăm destule în istorie. Multe biserici și mănăstiri din regatul României își mulțămesc existența atâtor voturi date de Voievozii Munteni și Moldoveni în preajma unor evenimente mari, cari le preocupau gândirea și le umpleau inima de îngrijorare.

Ba Stefan cel Mare orându-se odată chiar și post de 3 zile oștenilor sei în fața unei primejdii mari, care îi amenința tronul și existența țerei sale.

Totuși însă nu e de admis, că postul din săptămâna albă să se fi introdus fără conlucrarea bisericii, singur numai la ordinul împăratului. Ci mai probabil e, că sfinții părinți, arhierii bisericii din acel timp, atât din simț de evlavie și devoțiune, cât și din motive igienice și sanitare, pôte chiar în conștientare cu împăratul, vor fi înființat semi-postul din săptămâna brânzii, ca mijloc potrivit de trecere de la bucatele mai grele de dulce, la cele ușoare de post. Altcum, fără conlucrarea bisericii nici postul acesta, nici celelalte nu s'ar fi putut introduce și n'ar fi prins rădăcini în popor.

Sporirea postului păresimilor de la 7 la 8 săptămâni e privită totuși ca un fel de inovație. De aceea poporul nostru, după firea lui veselă și glumă, se exprimă asupra ei în mod cam ironic prin fraza: „opt cu a brânzii”.

Cum, când și din ce incidente s'au introdus însă celelalte trei posturi prescrise în a 2-a poruncă bisericească?

Dacă războiul de 6 ani purtat cu Persii într'atâta l'a înspăimântat pe împăratul bizantin, în cât pe lângă purtarea armelor a recurs și la mijloace religioase-morale, ordinând suditorii sei o săptămână de post pe an: ore grăza și fiorul ce au răspândit decenii și vecuri de arândul barbarii năvălitori și mai ales năprasnicii Turci asupra imperiului din orient și pretutindeni în țările locuite de creștini, nu i va fi îndemnat pe acestia să recurgă la ajutorul Celui de sus, sărbând cu evlavie nu numai praznicele domnești, ci și ale apostolilor și ale altor sfinți și cinstindu-le pomenirea cu post și cu rugăciuni?!

Ierarhia bisericească, în vederea acestei calamități obștești și îngrijată de fericirea turmei sale, nu va fi întârziat de sigur cu luarea măsurilor de lipsă în direcțiunea acăsta.

Știm și aceea, că în fruntea bisericii au ajuns pretutindeni, în regulă generală, bărbați cari au escelat nu numai cu învățătura și înțelepciunea lor profundă, ci și cu o viață ascetică și extrem de înfrînută: model de virtuți creștinești.

Partea cea mai mare dintr' aceștia erau luați din cinul monahal, de

prin mănăstiri, unde contemplațiunea religioasă, citirea cărților sfinte, postul și rugăciunea era principala lor ocupațiune de zi și de noapte.

Aceiași tipic, aceeași pragmată de serviciu, ce exista în mănăstirea din care ieșiau, se nevoiau apoi să introducă și într' clerul mirean, și într' credincioșii eparchiei în fruntea căreia ajungeau.

De aci rezultă, că și slujba de peste an, usitată în mănăstiri, s'a introdus într'egă și neschimbată în bisericile de mir ale eparchioților. Aserțiunea acăsta se pôte dovedi apröpe cu fie-care pagină din Liturgier și din celelalte cărți rituale bisericești.

(Va urma.)

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De

Non quis, sed quid.

(Urmare).

V. Boerii din valea Mândra.

Intr' riurile Șercaia și Sebeș ce curg de la vîrfurile munților, întrecede riulețul Mîndrei, pe care se înșiră satele Mîndra și Toderița, în care aflăm grupa următorilor boeri:

a) In Mîndra, cu 230 case, 1056 locuitori:

1. Micu și Stoia alias Sztojka Szakács de Munda cu 30 patrifamilii.

Mircea Vodă domn stăpînitor al întregii țeri muntenești până la Dunăre și peste munți, al țerei Făgărașului până la Olt etc. cu chiroșul seu din 20 Iulii anno a creatore Mundi 6903 (a. C. 1400) a donat pe boerii sei Micu și Stoia cu jumătate din satul Mîndra dimpreună cu toate accidentele și drepturile boerionale, fiind de față și unii boeri de divan, precum: 1. Vlad, 2. Ioan, 3. Nelka, 4. Luca, 5. Stănilă, 6. Marin, 7. Costea, 8. Bratul, 9. Buda, 10. Bălu Logofet. Originalul nu l'am găsit la familie, ci numai o traducere simplă în limba magiară, ce o reproducem și noi.

Boeronatul acesta a fost recunoscut și prin diploma lui M. Apafi din anul 1663 dată lui Szakács alias Stoica de Munda.

2. Taflan alias Dragomir de Munda. Familia acăsta foarte numerosă, cu vre-o 70 patrifamilii. Are o colecțiune însemnată de documente, dintr' cari noi aci reproducem următoarele:

Literile confirmaționale de la Baltházár Báthori de Somlyó, Comes, Haeres et Dominus terrae Fogaras din Făgăraș 20 Iulie 1590, prin care se confirmă actul judiciar dat de Cosma Petrichevich-Horvath, prefectul castrului Făgăraș asistat de 12 boeri jurați, anume: Stoica de Vaad, Dobrin de Voila, Ilie de Sinca, Marcul de A. Vist, Nagoi de Grid, Serban de Bessembak, Stan Ispim de Copacel, Comsa Serbul de Ludisor, Man Pencs de Venicze, Radu Bica de N. Vaidafalva și Barbu Nancs de Luca, — lui Opra Dragomir de Munda în privința adopțiunei lui Toma Boeriu de Reche la dreptul de möră ce se află pe boeronatul seu de Munda.

Mai departe un document de la Mihail Vodă, Domn a tot pământul țerei românești, al Ardealului și al Moldovei, feciorul Marelui și Preabunului Iw Petrascu Voivod etc. din Alba-Iulia 15 Iulie 1600, în puterea căruia se decide cauza procesuală într' Dragomir și fiii sei Opra, Bucur și Aldea, și de altă parte Stoica, Milea și Bera pentru participarea la a șesa parte din boeronatul Mîndrei, ce se adjudecă lui Dragomir și fiilor sei, fiind de față următorii boeri de sfat: Teodosie Marele Logofet, Stoica Mare Postelnic, Bărsan M. Vistier, Ienea M. Comis, Luca M. Postelnic, Carcalof Logofet. Mai are familia acăsta și un transumpt de la capitulul Albense cu

data ferii quarta proxima post dominicam duodecimam Trinitatis anno 1761 ce cuprinde deducțiunea genealogică a familiei Taflan de la Oprea Dragomir, cum și sentința tribunalului boeresc ținut ferii tertia ante ascensionem domini (1527) sub presidiul castelanilor din Făgăraș Laurentiu și Nicolae Thomory asistat de 12 boeri jurați, în privința unei a șesa parte din boeronatul Munda, ce o a fost perdut boerul Ztreza de Munda pentru infidelitate, și a fost devenit în stăpînirea guvernatorului Ardealului Ioan Bornemisza, ear' cu învoirea acestuia căpitanul suprem Paul Thomory (pe care sus numiții Laurentiu și Nicolae Thomori îl numesc fratele și predecesorul lor, de unde se vede că unii pe acestia din greșală îi scriu Gomory) asistat de 12 boeri, a nume: Aldea Bica de Voivodeni, Stancsu de Zkorei, Stoica Lugor de Voila, Salamon de Veneczia, Nago de Berivoy, Dragomir de Herszeny, Stancsu de Arpas, Sandor și Stanislau de Recse, Stan de Sinca, Comsa de Munda și Petru de Voivodeni, cu sentința adusă în Făgăraș ferii tertia ante festum beati Bonifacii Papae a. 1520 o a fost restituit lui Dragomir de Munda și fraților acestuia; în fine o inquisițiune din anul 1730 pentru constatarea drepturilor boerionale ale familiilor Taflan, Cocan, Kecsorilă, Szakács și Dan boeri de Munda, făcută la mandatul lui Carol VI din 1 Decembre 1730.

3. Cocan alias Munday Literati de Munda, 30 patrifamilii.

Cu diploma din Făgăraș la 24 April 1654 Susana Lorándfi văduva lui G. Rákoczi ca Dömnă a Făgărașului întărește pe Ioan Munday de Munda, secretariu al principelui Moldovei George Stefan Vodă, din nou în numărul și ceta boerilor nobili de Făgăraș, ear' George Rákoczi II cu diploma sa din Alba-Iulia 26 Februarie 1656 ridică pe Ioan Literati Munday secretariu și interpretul de limba magiară pe lângă principele Moldaviei George Stefan, cum și pe frații sei Demetriu și Ladislau de Munda în statul nobililor, conferindu-i următoarele insemne de nobilitate: pe scut militar de colore celestină se vede pe partea inferioară o ripă înaltă cu o cunună de laur de-asupra, prin care trece o mână ținând calamul de scris. Fiindcă după obiceiul locului și în Moldova ori-ce scriitoriu se numia Logofet și se titula Cocone, așa din Munday nostru a eșit conumele Literati (logofet) și Cocan (cocon).

Cu altă ocaziune acăsta familie a căpătat diplomă de nobilitate și de la Leopold I cu data din Viena 20 Decembre 1658, conferită lui Ioan Munday și fraților sei Demetriu și Ladislau Munday pe lângă următoarele armale: pe scut militar de colore celestină se vede pe un câmp verde un porumb alb cu cruce în gură, ear' din diadema de-asupra ese un braț în mănecă roșie, ținând sabia scosă.

4. Dan de Munda, 25 patrifamilii, cu diplomă de la Ferdinand I de anul 1560, dată lui Opra, Ioan și Bucur Dan de Munda.

După cum se vede din inquisițiunea mai sus citată din anul 1730, familiile mai sus amintite Micu, Stoia, Szakács, Taflan, Dragomir, Bera, Munday, Literati, Cocan, Dan etc. s'au împărțit în boeronatul Mîndrei din timpuri mai vechi de cât documentele lor.

b) In Toderița, 165 case și 544 locuitori.

Satul Toderița e situat la sorgintea văiei Munda, ca un fel de fost cotun al satului Munda, acum e comună de-sine-stătătoare, unde se află o curte fiscală, pe lângă care găsim vre-o trei familii privilegiate, ce s'au așezat aci parte ca preoți boeri veniți din alte părți, parte ca

ingrijitori ai curții fiscale. Dintr-o toți acestia dăm următorii:

1. Grama alias Popa Ionasc, cu 20 patrifamilii și cu litere privilegiale de la Ana Bornemisza din anii 1669 și 1681.
2. Miza de F.-Comana, cu 19 patrifamilii, venit în Toderița ca preot, având de la Ana Bornemisza litere boerionale din 4 Iulie 1666.
3. Fofeldea (Felföldi), 3 patrifamilii, cu diplomă de la Gavril Bethlen, din Făgăraș în 22 Decembrie 1627. (Va urma.)

Convocare.

Pe Vineri, 29 Octombrie v. convoc. conferința preoțască anuală din tractul Sighișoara, în școala din cetatea Sighișoarei, cu următoarea

Programă:

1. La 8 ore serviciul divin (santa liturgie) cu invocarea sf. duh, sâvârșit prin preoții Ambrosiu Tatar din Hetur și Nicolae Gheaja din Laslea-mare. — Predică pentru Dumineca șaseprezece după Rusalii prin parochul Ioan Hértoga din Daia-săsească.
 2. La 10 ore deschiderea conferinței prin protopopul-president.
 3. Constatarea celor prezenți.
 4. Comunicarea ordinului consistorial din 3/16 Februarie a. c. nr. 12840 Bis. și cel dto 22 Iunie a. c. nr. 4417 Bis. și executarea lor.
 5. Discuțiune asupra modului cum au oficiat preoții serviciul divin, și asupra predicii.
 6. Tema „cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?” Elaboratori parochul Nicolae Doctor din Hașfalău și Ioan Popa paroch în Vidacut-român.
 7. Presentarea rapoartelor oficiale din partea preoției, din cari să fie evident că statutele referitoare la înființarea de reuniuni femeiești, și constituirea tinerimei adulte în societăți, s'au pus în lucrare conform concluderilor conferinței preoțesce din anul trecut.
 8. Incasarea competenței de tipariu de una corónă 20 fileri de la fie-care preot pentru statutele reuniunii femeiești și ale societății tinerimei adulte.
 9. Propuneri de sine-stătătoare.
 10. Desfășurarea locului pentru conferința proxima.
 11. Designarea verificărilor procesului verbal.
 12. Colecta pentru frații nefericiți prin foc din opidul Câmpului.
- Inchiderea conferinței.
Sighișoara, 28 Septembrie 1904.

D. Moldovan.
protopop.

NOUTĂȚI

Parastas. Măne în 9 Octombrie v. la orele 11 a. m. se va oficia prin Înaltpreasbanția Sa Archiepiscopul și Metropolitul nostru Ioan, în biserica din suburbiul-iosefin, un parastas pentru odihna sufletului răposatului în Domnul fost Archiepiscop și Metropolit Miron.

Blajul — contra proiectului Berzeviciy. „Egyetértés” e informat că în ședința de luni a consistoriului din Blaj s'a luat hotărâre a se înainta la guvern un memorandum energie contra proiectului despre reforma instrucțiunii publice.

Hymen. Dr. Octavian Rușsu avocat, Sibiu, și v. d. Emilia Tilea născ. Dr. Rațiu, Smig, căsătorii.

Dr. Carol Lueger, primariul Vienei, împlinește în 24 Octombrie n. anul 60-lea al etății. Din acest incident se vor aranja mari festivități în Viena.

Virilistii orașului Sibiu. Într-o virilistii orașului Sibiu sunt trecuți și următorii Români: Esclența Sa archiepiscopul și metropolitul Ioan Metianu, cu dare anuală 3630 cor., Fondul seminarial gr.-ort., dare 1607 cor., Parteniu Cosma, director al „Albinei”, 1600 cor., Fondul general administrativ gr.-ort., 1498 cor., I. A. de Preda, avocat, 1444 cor., „Albina”, institut de credit și economii, 1180 cor., dâma Ioana Moldovan, 1013 cor., Baptist Ioan Boiu, 902 cor., Fundațiunea Andronic, 815 cor., Dr. Octavian Rușsu, avocat, 762 cor., Tipografia archidiececană gr.-ort., 717 cor. Ear' ca suplent Dr. Atanasie M. Marienescu, jude de tablă în pensune, cu 603 cor. dare anuală.

„Reuniunea rom. de muzică” din Sibiu își va ține adunarea generală din anul acesta Mercuri (26 Octombrie st. n.) la 7 ore sâra în sala de la „Musikverein”, cu următorul program: raportul comitetului despre activitatea reuniunii de la ultima adunare generală, cenzurarea socotelilor, votarea bugetului pe anul 1904—1905, propuneri eventuale, alegerea comitetului, alegerea comisiei pentru autentificarea procesului verbal al adunării. President al reuniunii e asesorul Mateiu Voileanu, secretariu Dr. T. Brediceanu.

Tramvaiul electric sistat. Întemplându-se în timpul din urmă mai multe accidente, — de-și fără urmări grave, — la tramvaiul electric din Sibiu, poliția a cerut de la proprietari garanțe, că pe viitor nu se va mai întâmpla nimic ce ar putea amenința viața ori sănătatea celor ce folosesc tramvaiul, și după-ce garanțe nu au putut fi date, au sistat pe timp nedeterminat funcționarea tramvaiului electric. Suntem deci earăși fără tramvai, noi, cei din Sibiu.

Regele George al Saxoniei, răposat Sâmbătă, a fost înmormântat Mercuri sâra în cripta de capela de curte a familiei regale. La actul înmormântării a asistat și împăratul Wilhelm II al Germaniei, ear' M. Sa împăratul și rege al nostru a fost reprezentat prin archiducele moștenitoriu Francisc Ferdinand.

† Prințesa de Asturia, sora regelui Alfonso XIII. al Spaniei, căsătorită în 1901 cu prințul Carol de Bourbon, a răposat luni în Madrid, în etate de 24 ani, în urma apoplexiei de inimă, căpătâtă în durerile nașterii pretimpurii (înainte de termin).

† Ioan Scipione Bădescu, fost revisor școlar în România, directorul ziarului „Curierul Român” din Botoșani, a decedat în 17 Octombrie n. după lungi și grele suferințe. În mormântarea i-a făcut în Botoșani. Decedatul a fost originar din Ungaria, părțile Bihorului.

Atentat contra lui Ugron. Marți după amiază deputatul Gavril Ugron supra-veghia înmagazinarea bucatelor la moșia sa din Bethlenfalău (lângă Odorheul-secuiesc). În cursul lucrului lucrătorul Zakariás Demeter fiind renitent a căpătât de la Ugron o palmă. Infuriat pentru aceasta, lucrătorul a luat o sâcură și furându-se la spatele lui Ugron a ridicat sâcură s'el tîce 'n cap. L'a lovit însă peste brațul stâng, cu care Ugron își apăraseră capul. Cu mâna tăiată Ugron a plecat a casă, ear' lucrătorul acurându-și grabnic o pușcă a pușcat după el de trei-ori, dar nu l'a nimerit. De altcum atentatorul e om pătat. A robit 12 ani pentru omor.

Nuși Tuliu achitat. Procesul dramei de la cafeneaua Macedonia din București s'a terminat zilele trecute cu achitarea acusatului Nuși Tuliu. Cum se știe, jertfa a sângeroasei drame a cădât profesorul macedo-romanu Ilie Papahagi, ucis de Lăzărescu Lecanta, un renegat și aliat al Grecilor, asupra căruia a tras apoi revolverul Nuși Tuliu, literat și bun naționalist, culcându-l la pământ. S'a presentat apoi poliției, care l'a arestat. Pertractarea procesului a ținut două zile. Procurorul a cerut de la curtea cu jurați stabilirea culpabilității lui Nuși Tuliu, care a comis fapta omorului cu premeditare; ear' apărătorii: Delavrancea, Cernescu, P. Grădiștean, Tache Ionescu și C. C. Disescu, au pledat pentru achitare, dovedind că acusatul se afla în stare de legitimă apărare. Jurații după o consultare de 10 minute au adus verdict negativ, ear' tribunalul a declarat achitat pe Nuși Tuliu, punându-l imediat în libertate. Publicul a isbucnit în urale și aplause la publicarea verdictului. Pe stradă Nuși Tuliu a fost încununat de mulțime și condus acasă.

Certă la patriarhia din Constantinopol. În ședința de Joi, săptămâna trecută, a sinodului patriarhal din Constantinopol metropolitul de la Durazzo a atacat cu violență pe patriarhul Ioachim, pe tema macedo-română. Patriarhul a voit pentru aceasta să l'escludă de la câteva ședințe, dar' metropolitul a plecat de la ședință, împreună cu întreaga opoziție. În urma acestui fapt sinodul n'a mai fost în număr și n'a mai putut lucra. Ministrul de culte turcesc a întrevent pentru a face pace.

Săracă limbă! Într-o foie de săptămână al cărei șef-redactor trece de „literat”, cetim următoarele:

„Capuri mari. Un american cu numele Ieanigs, a cărui cap avea o periferie neobicinuită, și-a vândut aceasta posesiune prețioasă universității din locul său natal cu 3000 dolari, iar după trecerea lui din viață s'a-i meargă acasă, franco”. (Ce s'a-i meargă, și cui s'a-i meargă?)

În aceeași notă cetim apoi mai la vale: „Un profesor a universității sfântului Wladimir nu s'a ogoie până nu face țarg”. „Targul însă provocă dispută și metropolitul vru să zică un vetto” etc.

Adeocă, pentru „literatul” pluralul e „capuri”, nu capete (latinește: caput, capitul, capita = capete), ear' capul e feminin (a cărui cap); asemenea și „profesorul” e feminin („Un profesor a universității), care — de altcum — nu s'a ogoie, ear' metropolitul vru să zică un vetto” (nu veto). Apoi „locul său natal”. Său de oie ori de vacă?... Săracă limbă românească!

Pentru tuberculoși. Proprietariul de fabrică Neuschloss Edmund, răposat Duminecă în Budapesta, a testat orașului 300.000 de corone, din cari să se înființeze și susțină un sanatoriu pentru bolnavii de tuberculoză.

Fondul de 20 fileri al „Reuniunii soddalilor români din Sibiu” din privilegiul sfințirii școlii din Răhau și al expoziției de vite, arangiate acolo la 9 Oct. n. c. din partea „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, a adaus la activele sale 22 cor. 10 fil. dăruite de următorii: D. Comșa, pres. Reun. agr. Dr. P. Șpan, membru în comitet, V. Tordășianu, secretariu, I. Henteș, asen. la sed. orf., N. Bența, funcț. la „Albina”, Titu Morariu, cleric, toți din Sibiu; S. Medean, protopresbiter, dșorele H. Medean, A. Uveș, M. David, dna F. Onicescu, A. David, G. Tătar, comptabil, Avr. David, Z. Murășan, parochi, L. Chirilă, Ambr. Tătar, învățători, Dr. I. Miclea, pretor, V. Aldea, senator, toți din Sebeșul-săseș; I. Pop, paroch, L. Pop, preoțescă, dșorele M. Pop și E. Crișan, învățătoare, toți din Ludoș; Em. Comșa, funcț. de bancă în Mercurea, S. Morariu, paroch, V. Morariu, preoțescă (Cunța); I. Halalai, notariu, A. Dura, învățătoriu, I. Bendorcean, cand. de not., N. Dura, adm. par., „Kir”, toți din Săsciori; P. Predovici, paroch și soția, din Vingar; I. Păcală, inv., V. Dobre, paroch, ambii din Căpâlna; E. Imberus, inv. în Ohaba; I. Moga, paroch, S. Cătană, propr., ambii din Laz; V. Rehovean, inv. și soția sa Maria, G. Botorogă, propr., toți din Călnic; N. Oancea, paroch în Petrifalău, N. Cărpeneșan, paroch, N. Furtună, inv., I. Vule nr. 46, econ., I. Vule, inv. pens., S. Oancea, cantor, V. Cărpeneșan, inv., Z. Tătar, inv., toți din Răhau, fie-care câte 20 fileri; G. Cărpeneșan, notariu, „familia Cărpeneșan a dâmnei din Vale”, I. N. Floca, paroch, toți din Răhau; I. Pamfilie, arhitect (Cămpulung), Dr. At. Moga, medic (Săsciori), fie-care câte 1 cor.; Const. Oancea, paroch, V. Oancea, preoțescă (Clôra), I. Cărpeneșan, paroch, dșora Iustina Cărpeneșan (Călnic), fie-care câte 50 fil.; V. Șpan, inv. (Sebeșul-săseș), I. Cionc, inv. (Pianul-sup.), fie-care câte 40 fil.; Pomp. Bența, locotenent și dșora Lucreția Bența (Sibiu), ambii 1 cor. 40 fil.; G. Șeulean, not., dna, M. Șeulean n. Vule (Pianul-sup.), ambii 2 cor.; I. Onicescu, not. pens. (Sebeșul-săseș) 1 cor. 20 fil.; și Ioan Florian, notariu în Laz. 10 fil.

Cei mai distinși medici privesc perioada de dezvoltare a copiilor de cel mai potrivit timp pentru întrebunțarea astorfel de remedii nutritive, cari fac copiii rezistibili contra morburilor contagioase. În scopul acesta, după părerea medicilor, este foarte bun uleiul de pește. Uleiul de pește al lui Zoltan întruște în sine toate avantajile: nutrește bine și e lipsit de miros. Se capătă cu 2 cor. în farmacia.

Succesele Arămânilor. Ziariul „Pol. Corr.” primește știri din Salonic, că propaganda arămână are frumoase succese, mai cu sêmă în districtul Karaferia. Satul Dolian, locuit mai numai de Arămâni, s'a declarat deslipit de cătră patriarhia ecumenică și pentru preoți de limba națională arămână. Apoi jumătate din populațiunea comunei Serolivadi vrea să trecă la biserica națională arămână, și tot așa și locuitorii din comuna Sell. Va să zică, crește mereu numărul celor ce vreau să se despartă de patriarhat și să și întemeieze biserică națională!

Altoi din pepinierele statului. Ministerul de agricultură face cunoscut, că cei cari doresc să cumpere pomișori din pepinierele statului, au să înainteze la ministeriu comanda până cel mult în 15 Decembrie. Preoților și învățătorilor li-se dau cu prețul jumătate, având să cêră acest favor prin petiție provăzută cu timbru de p. corónă. Gratis capătă numai școlile de pomi ale școlilor comunale, cari sunt provăzute cu fântână și cu ajustările necesare. Clombițe de altoit se vind cu un filer bucată.

Influența la ivirea ei înainte cu 8—9 ani din multe părți a fost luată în ris ca morb de modă. În cursul timpului s'a constatat însă că morbul acesta este pe cât de îndărătnic, pe atât de periculos, îndeosebi periculos pentru morburile ce se pot naște din el. Dintr-eele mai temute morburii, ce se pot naște din influență, sunt catarele de plumâni, cari nu rare-ori trec în tuberculoză. Se recomandă deci contra tuturor catarelor bronchiale, ce stau în legătură cu influența, Sirolinul. Sirolinul acesta eminent, care s'a dovedit a fi foarte bun la diferitele morburii de plumâni, delătură în timp relativ scurt catarele amintite.

Din public.*)

Mulțămită publică.

În vara anului 1902 am fost numit de cătră Preaven. nostru consistoriu archidiececan administrator parochial în comuna bisericăscă Poiana-porcului (tractul Solnocului).

La intrarea mea în această parochie am aflat și unele lipses, de cari sf. biserică a avut neapărată trebuință, și cari azi mulțămită unor evlavioși creștini mi-a succed să le vîd realizate.

Prima și cea mai ardetore lipsă a fost, de „Cor” (înțeleg podul pentru coristi), deci spre ajungerea acestui scop s'a arangiat o petrecere populară al cărei venit curat a fost 48 cor., suprasolvind dñii: Dr. G. Buzura, adv., 3 cor., Al. Brehor, cancl. reg., 2 cor., C. Cosma, amplot de stat, 1 cor., toți din Lăpușul-ung., Nic. German, paroch, Rohia, și adm. par. în loc, 2 cor., Nic. Cosma, not. p., Rohia, 1 cor., G. Cristea, inv., Peteritea, 50 fil., deci peste tot 57 cor. 50 fil. La reușita acestei petreceri mult a ostenit dl învățătoriu local N. China.

S'a padimentat altariul cu scânduri, la cari spese au contribuit evlavioșii poporeni: Vasile Man, Nicolae Man I. Ar., Ioan Man I. P., Simion Haragăș, Nicolae Man I. Ioan, Aug. Zaharie și Domnica China soție de inv., fie-care câte 2 cor., Ana Man I. D., 1 cor., în total 15 cor.

Domnica Zaharie vîd. a cumpărat un rînd de vestimente preoțești în valoare de 50 corone. Simion China și soția sa Domnica 2 prapori negri, cu 50 cor.

Flôrea Miholca (locuitor în Groși) un „Liturgier” și un „Molitelnic” ambele cu litere latine, în preț de 22 corone, Maria Haragăș, o cruce mică de metal în valoare de 5 corone.

Nicolae Bodrea episcop un st. „Antimis” cu 10 cor.

Ioan Man I. S. a făcut 2 scaune lungi și 2 mese în biserică, în valoare de 15 cor. Tote aceste compute la olaltă fac suma de 244 cor. 50 fil.

Prin publicarea acestor știri nu intenționez să aduc laudă acestor buni creștini, ci deoparte și pe această cale, în numele comitetului parochial, le exprim sincera mea mulțămită, ear' de altă parte, ca să serviască de îndemn și altor credincioși de ai bisericii noastre mai cu dare de mână, ca vîzînd să înțelegă și înțelegînd să lucreze.

Poiana-porcului, la 6 Septembrie 1904.

Pentru comitetul parochial:

Nicolae German.
adm. parochial.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această R. d. acțiă nu primește răspunderea.

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, tusă convulsivă, mai ales este recomandat morburilor de plumâni, afecțiunilor organelor de respirare, convalescențelor după influență.

lăturează tusa și flegma, și face să înceteze așudorea de noapte. În urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se capătă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătorii să fie atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

Sirolin

Promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, de-și de copii. Se capătă în farmacii (216) 13—52

Nr. 10609 Plen.

[303] 1—3

Concurs.

In scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor, ce se votează pe anul 1905 din fundațiunea „Andronic”

I. Pentru învățacei de ori ce meserie, II. Pentru sodalii deveniți de atari în decursul anului 1904.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a pute deveni măestri, prin acesta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez.
2. Atestat de la comuna despre averea proprie, ori a părinților.
3. Atestat familiar de la parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat: câți prunci minori sunt în familie, câți cercetă școala și câți mai sunt la meserie.

Concurenții pot fi numai *Români ortodocși născuți în arhiepiscopia Transilvaniei*. În special au să dovedească:

I. Învățăcei.

- a) că au împlinit anul al 12 lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporală, ori altă școală superioară;
- c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);
- d) adevărul de la măestrul despre sporiul ce l'arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

- a) că au terminat anii de învățacel în anul 1904, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII din 1884 §. 67);
- b) că au purtare bună și fac sporiu mulțamitor, ceea ce vor dovedi ori cu cartea de lucru, ori cu adevărul de la măestrul;
- c) cei ce vor dovedi, că sunt membri ai vre-unei *reuniuni de meseriași* și că cunosc mai multe limbi vor fi preferați.

III. Sodalii, cari sunt în condițiune de a deveni măestri.

- a) să aibă certificatul de măestrul;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de călă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul de la măestrii, la cari au lucrat;
- c) în cerere să se arete anume locul, unde voesc să se așeze ca măestrul, ce fel de mijloace mai au pentru a începe meseria pe socotela lor;
- d) să dovedească cu atestat de la oficiul parohial, că cercetă biserica noastră și e creștin bun și moral.

De la toți concurenții se recere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate consistoriului arhiepiscopale greco-orientale din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembre 1904 stil vechiu.

Acei concurenți cu studii gimnastice și reale, cari se vor aplica ca învățacei la sculptură în lemn, bărdășit și la zidărit, sau vor fi aplicați deja ca învățacei ori ca sodali la aceste meserii și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor în atelier mai mari în cari să potă câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai marișore.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termen, nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului arhiepiscopale, ținută la 4 Octobrie 1904.

Consistoriul arhiepiscopale.

Nr. 311 1904.

[302] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **căpitan temporal** în comuna bisericească gr. or. de clasa II **Vidra-de-sus**, protopresbiteratul Cămpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt jumătate din cele arătate la întregirea dotărei preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu în termenul deschis și să se prezinte în biserică spre cunoștere înainte de alegere.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Cămpeni. Cămpeni, 2 Octobrie, 1904.

Romul Furdul
protopop.

Sbór'al noptii negru flutur...

de M. Eminescu. — Română pentru voce și pian de A. Bena. Preț cor. 1-50, porto 10 fl. Se capătă la Librăria archid.

Redactor responsabil Teodor V. Pacatian.

Nr. 409.

[300] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **învățător** în școala confesională gr. or. din parohia **Curtușiu**, protopresbiteratul Cetatea de pără, se publică concurs cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariu anual de 600 corone, din care 300 cor. repartite pe popor ear' 300 corone ajutoriu de stat, cuartier în edificiul școlii, grădina de 400 □ stângini și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa postul acesta vor să așterne cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterat (p. u. K.-Monostor) până la termenul indicat; cel ales va fi îndatorat a instrui copii de școală în cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică la sânta liturgie.

Fănațe, la 30 Septembrie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Cetatea de pără. În conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Teodor Șovrea
adm. prot.

Nr. 294/1904.

[297] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **paroh** în comuna bisericească gr. or. **Valeverde** de clasa III-a, protopresbiteratul Cămpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele arătate cu ocaziunea întregirii dotațiunei preoțești de la stat.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu până la termenul cuvenit și să se facă cunoscuți comunei bisericești înainte de alegere.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Cămpeni.

Cămpeni, 23 Septembrie 1904.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 295/1904

[296] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de **paroh** în comuna bisericească de clasa III. **Gârda-de-sus** cu filia **Neagra-de-sus**, protopresbiteratul Cămpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele acestui post sunt cele arătate la întregirea dotațiunei preoțești de la stat (mai multe stolare).

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu în termenul deschis și să se facă cunoscuți comunei bisericești mai înainte de alegere.

Cămpeni, 23 Sept. 1904.

Romul Furdul
protopop.

Au apărut în Tipografia arhiepiscopale:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria arhiepiscopale**.

Biblioteca
„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu.”

	Cor.
1. Ținerea vitelor, de Eugen Brote	—24
2. Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
5. Însușirile de credit (Raiffeisen), de Aurel Brote	1-60
6. Cartea stuparilor săteni, de R. Simu	—70
7. Statutele tovărășilor agricole	—
8. Statutele însușirilor de credit (Raiffeisen)	—
9. Povește pentru stăpînire gîndacilor de Maiu	—10
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vie	—
11. Povește pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12. Scurtă povățuire la stăpînire șorecilor de câmp	—10

Se pot procura de la
Librăria arhiepiscopale, Sibiu.

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria arhiepiscopale** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fl.**

Uimitor de eftin!

500 obiecte de podóbă
numai cu **3 cor. 80 fl.**

Un admir. orologiu anker de precisiune aurit, cu mers regulat, se trage la 36 ore, 3 ani garanție, cu lanț potrivit, 1 cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 batiste fine, 1 inel frumos cu imitație de pără scumpă, 1 sipcă de chihlibar pentru cigări, 1 broș elegant pentru dame (noutate), 1 oglindă admirabilă de buzunar, 1 minunat portmoneu de piele, 1 briceag, 1 părăche de bumbi pentru manșete, 3 bumbi de piept de aur-duble cu mehanism patent, un dragălaș album cu chipuri 36 chipuri cele mai frumoșe din lume), 5 obiecte de haz (pentru tiner și bătrân), 1 epistolar, 20 obiecte importante de corespondență și alte 400 diferite obiecte, de lipsă în casă. Tote împreună cu orologiu, care e singur vrednic banii, costă numai **c. 3-80**. Se pot procura pe lângă ramburs sau trimițându se banii înainte de la

[272] 1—1

Versandthaus

S. URBACH, Krakau nr. 54/K.

NB. Pentru obiectele neconveniente se ritrimite banii.

De la „Economia” din Cohalm.

Avisăm prin acesta pe domnii proprietari ai acțiunilor nr. 300—309, 529, 530, 555—556 și 645—646, că dacă în termen de 30 zile de la datul de mai jos nu-și vor achita restul cu cari datorază, în virtutea §-ului 10 al statutelor vom anula aceste acțiuni și sumele plătite se vor trece în fondul de rezervă.

Cohalm, în 16 Octobrie 1904.

[301] 2—3

Direcțiunea.

Pentru pomi roditori

arbori decorativi, borbonari (Beerenobst), gladici, salcâmi (acați), ș. a. cel mai bogat și mai bun isvor de cumpărare este școala de pomi în mărime de 30 jug. a lui

Fischer & Comp.

285 3—6 Nagyenyed (Aiud, Ungaria).

Cataloge (în limba română, germană și magiară) franco.

Tómna e cel mai bun timp pentru plantat.

25 cor. remunerație

pentru toți cetitorii acestui **ANUNȚ!**

4 părăchi de ghețe pentru 5-50 cor.

În urma insolvenței mai multor fabrici am fost însărcinat cu desfacerea unei enorme cantități de ghețe sub prețul confecționării; vînd deci 1 părăche de **ghețe pentru domni** și 1 părăche **pentru dame**, din piele neagră ori brună, cu șireturi, cu tălpi tari, bine bătute cu cuie; apoi 1 părăche de **ghețe la modă pentru domni** și 1 părăche **pentru dame**, foarte elegante și plăcute. Mărimea după cm. Tote 4 părăchile costă numai **5-50 cor.** — Se pot procura pe lângă ramburs sau trimițându-se banii înainte.

S. Urbach, Schuh-Export

Krakau 54/K.

[272] 1—1 Schimbul este admis; dacă nu convine se retrimit banii, astfel că ori-ce risic este eschis cu deservășire.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deoște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru salone, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neintrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertază exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea ce poate.

Bösendorfer a făcut școală.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francise Wirth, constructor de piane reg. grecesco de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onore) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de esecutare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane de la **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobiciuita durabilitate a acestuia; înosebi este căutat acolo, unde numai rar se poate afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

representați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțamire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hözl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai nou se află în deposit instrumente dragute cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa numite „Harfen-Piano”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurimea celui ce învață.)

Piane berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fl. și 280 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eftine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(94) 26—

Sibiu (Nagyseben), strada cisdădiei nr. 9, etagiul I.

Săpunul Schicht

cu marca:

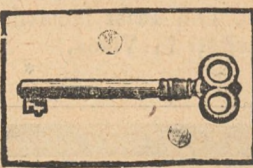
„cerb”

ori

„cheie”

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. E liber de substanțe stricăcișe.

Se capătă pretutindenea!

(122) 20—34

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun !!
!! să fie provădută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Editura și tiparul Tipografiei arhiepiscopale.